

- 165 a in imo trunco columnae marmoris Carystii, quae inde ab anno 1771 una cum altera columna simili ornamento est portae maximae episcopii Portuensis.
 b 'ad Portum Aug. in pede columnae effoss. a. 1865' HENZ.
 c rep. in Portu Romano mense Decembr. 1866. 'Piccolo edifizio posto all' estremità della diga... Accanto ad esso si rinvenne una colonna giacente di marmo bianco lunga m. 5,85, grossa all' imo scapo m. 0,75, nella cui superficie inferiore, là ove dovè aderire alla base, apparvero le seguenti sigle malamente graffite' LANC.

a b c
 FL STLC sic FL · STIC · FLSTLC
 RLVC

a descripsi.

b descripsit Henzen.

c Lanciani ann. inst. 1868 p. 168 (inde Bruzza iscrizioni dei marmi grezzi n. 267, ann. inst. 1870 p. 192, inter inscriptiones marmoris Parii).

- 166 tabula magna marmorea. Rep. Ostiae ante portam Romanam (monum. dell' Inst. VI tab. XIV fig. XIV), nunc Romae in museo Lateranensi.

T · FLAVIO · T · F · PAL · VERO
 EQVITI · ROMANO · AEDEM · FECIT
 VIBVSSIA · L · F · SABINA · MATER
 QVAE · IVBET · SE · QVANDONE · INEA · AEDE · PONI · ET · GN · OST · HERMETE sic
 5 MARITVM · SVVM · c NEQVE · HERES · MEVS · NEQVE · HEREDIVE · MEOR · NEQVE
 sic CVIQVAM · LICEVIT · INEA · AEDE · PONERE · NEQVE · CORPVS · NEQVE · OSSA · QVOD
 SIQVIS · AD · VERSVS · EA · FECERIT · INFERET · AERARIO · P · R · HS · L · M · N · ITEM · REI · PVB
 OST · HS · L · M · N · IS · AVTEM · QVI · DETVLERIT · ACCIPERE · DEBEBIT · SVM · S · S · QVARTAS
 sic YPOGAEV · ET · CETERA · LIBERTIS · LIBERTABQ · MEIS · POST · EOR
 10 HIC · MONIMENTVS · EXTERV · HEREDE · NON · SEQVITVR · SET · NEC · DONATIONE · FACERE
 · IN · F · P · XXVI · · IN A · P · XXXV ·

Descripsit Detlefsen, recognovi ipse. P. H. Visconti communicavit cum sociis academiae archaeologicae Romanae d. 22 Ian. 1857, ed. *diss. dell' acc. rom.* vol. 15 p. LXXXV, inscr. Ost. IV n. 47, V n. 50, VI n. 26; C. L. Visconti ms. descripsit mense Iunio 1856, ed. ann. inst. arch. 1857 p. 305; Benndorf et Schoene in catalogo musei Lateranensis p. 382 n. 545.

4 Ostiensis Hermes tab(ularius) memoratur in albo familiae publicae Ostiensis infra edito loco primo.

In limine eius sepulcri ex quo prodierunt n. 166 et 167 litteras LOCXI se legisse incisas auctor est C. L. Viscontius annal. p. 306.

- 167 tabula magna marmorea. Ostiae rep. una cum n. 166. Nunc Romae in museo Lateranensi.

mulier stans ca- lathum po- mis plenum portans.	mulier sedens, coronam et flores tenens.	vir stans dextra hastam puram, sinistra equi frena tenens.	vir equo insidens sinistra frena regens, dextram ad frontem tollens.	vir stans coronam equitis capiti imponens.
---	--	--	--	--

· T · FLAVIO · T · F · PAL · VERO · EQVITI · ROMANO ·

Descripsit Detlefsen, recognovi ipse. C. L. Visconti ms. descripsit mense Iunio 1856, edidit ann. inst. arch. 1857 p. 304; Benndorf et Schoene in catalogo musei Lateranensis p. 381 n. 545.

Equitem operis anaglyphi esse ipsum T. Flavium Verum manifestum est, mulierem sedentem pro imagine coloniae Ostiensis habet C. L. Viscontius, num recte valde dubito.

- 168 basis marmorea. Romae apud Franciscum Mazzantem, inventa Ostiae GVDIVS. Apud Franciscum Mazzantem PTOL. HOLST. In vinea Alteriorum DON. FABRETT. LVP. SEGVIER. MERCKL. ROSSI. — Exemplum novicium inscriptionis primariae extat Cataniae in museo Benedictorum, ubi vidit Mommsen.

C · I · V · L · I · O in latere intuentibus dextro:
 P · H · I · L · I · P · P · O DEDICATA III IDVS APRIL CoS 11 Apr. 195
 EQVITI · ROMANO TERTVILLO ET CLEMENTE
 CORPVS · FABRV M CVRa AGENTIBVS
 5 NAVALIVM · OSTIENS CALOCAERO LIB
 QVIBVS · EX · S · C · COIRE · LICET 5 et c. VETTIO OPTATO
 S · P · P M CLODIO MINERVAle
 QQ PER

Titulum frontis descripsit De Rossi; eundem exhibent Ptolemaeus sched. Sen. 2, 287; Holstenius in cod. Barberin. XXX 182 f. 8; Donius, qui vidit, 9, 16 (inde Mur. 520, 3); Fabretti 719, 405 (inde Spon 58; ex hoc Donat. 230, 1); Lupi Vat. 9143 f. 53; Seguer Paris. f. 138; Vulpi Lat. 6, 203 auctore non laudato; hi omnes solum titulum frontis. Utrumque titulum exhibent soli Gudius ms. 338, 1. 395, 4, ed. 207, 3. 65, 2 et Mercklin *archäologische Zeitung* 1850 p. 235, uterque de visu.

In inscriptione lateris ita variant Gudius et Mercklin: 1 DEDICAT · VIII Gud. — 2 ... ET CLEMENT Mercklin. — 3 CVR · AGENTIBVS Gud., .. RI AGENTIBVS Mercklin. — 4 CA ERO LIB Mercklin. — 5 in. ET om. tam Gud. quam Mercklin, hic lacuna indicata. — O · VETTIO Gud., Q · VETTIO Merckl. — 6 M · LOLYLO Gud. — MINERVA · L · F Gud.

- 169 basis marmorea. Romae in casa del card. Farnese, condotta da Porto e Ostia l'anno 1588 CITT. (ap. Man. 156'). In palatio Farnesiano — rep. a. 1588 a Porto WINGH. 1, 76. Anno 1588 Ostiae reperta WINGH. 2, 27, CIACC.; rep. Ostiae a. 1590 GRVT. 437, 2. In aedibus Farnesiorum CITT. (ap. Man. 141). CASTELL. SIRM. PTOL. — In museo Porticensi a. 1808 DOCVM. per servire alla storia de' musei d'Italia vol. 4 p. XIX. Nunc Neapoli in museo. — S. I. CITTAD. (Marc.). — Rep. Puteolis TRVTTA ant. Allifane p. 148 errore.

P · MARTIO · QVIR
 P · H · I · L · I · P · P · O
 CVRATORI · VIAE · PRAENESTINAE
 AEDILICIO · CVRVLI · V · Q · AB · AERARIO 11 Apr. 195
 5 TRIBVNO · FABRV · NAVALIVM · PORTENS
 CORPVS · FABRV · NAVALIVM
 OSTIENS · QVIBVS · EX · S · C · COIRE · LICET
 PATRONO · OPTIMO
 · S · P · P ·

in latere intuentibus sinistro:

DEDICATA III IDVS · APRILES
 SCA · PVLA · TERTVILLO · ET · TINEIO · CLEMENTE · CoS
 CVRA · AGENTIBVS CALOCAERO · LIB
 ET · C · VETTIO · OPTATO · M · CLODIO · MINERVA · QQ · PER

Descripsi. Cittadini Marc. p. 16. 17 et apud Manutium Vat. 5253 f. 141. 156'; Winghe Brux. 1, 76. 2, 27; Ciacconius cod. Raffaelli f. 131; Zaratinus Castellini in additamentis ms. ad Smetium biblioth. Veronensis f. 48'; Sirmond ms. Paris. suppl. Lat. 1420, 195. 196; Grut. 437, 2 (Grutero Schoppius ex Fulvii Ursini schedis) inscriptionem anticae, ib. 4027, 4 (a Gutenstenio) utramque (e Grut. Orelli 3140; Henzen correxit in add.); Ptolemaeus sched. Sen. 1, 129 inscriptionem anticae; Mommsen Inscr. Neap. n. 6803; Fiorelli catal. mus. Neap. n. 8.

4 in. expectes V · AEDILICIO vel SCR · AEDILICIO; sed in lapide est sic ut dedi nec umquam ibi plus fuit. — In inscriptione lateris v. 3 quae lineolis circumduxi reposita sunt in litura.

Utraque basis eodem die dedicata est ab eodem corpore. Eiusdem corporis patronus invenitur infra n. 292, item quinquennalis perpetuus n. 363; fortasse eiusdem corporis est album quod dabimus infra n. 256. Calocaerum, sub cuius cura utraque basis posita est, libertum puto ipsius corporis. — Fabri navales Portenses quibus praefuit P. Martius Philippus loco tribuni (n. 169, 5), fortasse pars erant universi corporis fabrum navalium Ostiensium.

ADDITAMENTA.

I. COLONIA OSTIA. PORTVS OSTIENSIS (p. 1).

Graecas inscriptiones Ostiae et in Portu repertas nuper collegit Kaibel inscr. Graec. Ital. et Sicil. n. 914—948; unde eis quae de rebus Ostiensibus exposui nova accedunt non multa. Unum memoro, rei publicae Portuensis, quam nullam fuisse dixi p. 6 ante saeculum p. C. IV, apertissimam mentionem extare in hoc epigrammate originis incertae,

sed recte sine dubio a Kaibelio n. 941 inter Portuenses inscriptiones recepto: εἰ δ' ἐπιτολήσει τις τούτω συνθάπτεμεν ἄλλον, δώσει τῷ φίσκῳ τρεῖς δύο χειλιάδας, τόσσας καὶ Πόρτῳ καταθήσεται κτλ. Ceterum ipsum hoc epigramma saeculo IV non est antiquius.

ad p. 2. Inscriptiones Ostienses in suburbano Paccae adservatas nuper, defuncto cardinali Pacca iuniore (eius qui effossiones instituerat fratris filio), heredes eius foras vendiderunt; nunc habet eas vel maiorem partem earum Trau mercator Vindobonensis. Sed antequam Roma exportarentur, apographa earum confici iussit Fiorellius eaque cum Henzeno communicavit; ex his apographis quae nostris copiis accesserunt habes infra n. 4155. 4160 et p. 482 ad n. 4114. — [Nonnullas Romae remansisse et extare apud negotiantem rerum antiquarum *via della Mercede 11* (n. 222. 365. 605. 934. 938. 945. 956. 1405) certior fio a Stevensonio].

ad p. 9. Memorari debuit villa quam aetate Ciceroniana in litore Ostiensi habuit M. Seius aliquis, de qua multus est Varro r. r. libro III (potissimum c. 2, 7 seq. cf. 10, 1).

ad n. 2. Specimen scripturae dedit Huebner exempl. scriptur. epigr. n. 532.

ad n. 16. Vv. 4—8 delineavit Huebner n. 529.

ad n. 20. Vv. 1—6 delineavit Huebner n. 530, qui in v. 5 post EORVM, in v. 6 post ISDI habet puncta a me ommissa.

ad n. 21. V. 2 fin. typographi culpa exciderunt notae numerales. Sic igitur scribenda est inscriptio:

ISIDI · BVBA^{ti}
VENER · ARG · PIS
COR · AVR · P[—]—III
COR · ANAL · —[—]—V
5 CALTIL · DIODORA
BVBASTIACA
TESTAMENTO
DEDIT

XIV

ad n. 30. Vv. 1—4 delineavit Huebner exempl. scripturae epigraph. n. 322.

ad n. 67. Vv. 1. 4. 5 delineavit Huebner n. 321. — 4 ectypum examinanti rursus magis videtur verum esse DEDICAT; et ita Huebner.

ad n. 72. Falsum exemplum praeter auctores citatos referunt etiam Gervasio *iscr. del mus. Borb. mem. Herc. 8, 128*; Minervini *iscr. mus. Borb. p. 60 n. 80*.

ad n. 83. Vv. 1—4 delineavit Huebner apicibus omnibus omissis.

ad n. 86. Specimen scripturae dedit Huebner n. 319.

ad n. 98. Specimen scripturae (v. 3) dedit Huebner n. 320.

ad n. 113. 120. 121. Scripturae specimina dedit Huebner n. 525—527.

ad n. 119. Diem pridie nonas Apriles, quo haec basis dedicata est, natalem esse ipsius Caracallae observavit Hirschfeld *Wiener Studien f. class. Phil. 1884 p. 120 not.*

ad n. 126. Eodem loco quo nunc est, nempe insertam in exteriori pariete orientem versus in villa d(ominorum) de Sacchettis prope Ostia³ vidit iam Donius *cod. Marucell. A, 188 f. 401*.

ad n. 139. Vv. 1. 2. 7 delineavit Huebner ex scr. epigr. n. 756, qui interpunctiones non foliorum, ut ego, sed crucium (+) forma exhibet.

ad n. 160. Partem delineavit Huebner n. 533.

ad n. 163. Delineavit Huebner n. 916.

ad n. 166. Vv. 1—4 delineavit Huebner n. 535.

ad n. 168. 169. Hirschfeldius (*Wiener Studien 1884 p. 120*) observavit diem III idus Apriles, quo utraque basis a. 195 dedicata est, natalem esse eius qui tunc imperitabat Severi.

ad n. 169. Tubi plumbei huius viri nomine inscripti nuper prodierunt in urbe Roma (*notizie degli scavi 1884 p. 155*). — Partem inscriptionis lateris delineavit Huebner n. 534.

ad n. 171. Vv. 1. 2 delineavit Huebner n. 323.

ad n. 172. Huius basis, cum nuper ex muro theatri Ostiensis, in quem antiquitus coniecta erat, extraheretur, comparuit latus cum hac inscriptione, sic edita a Lancinio *not. 1886 p. 83*, cuius lectionem confirmavit Gattius:

DED · III · NON · FEB
L · EGGIO · MARVILLO · CN · PAPIRIO ^{3 Febr.}₁₈₄
AELIANO · COS ·
LOCVS · ATSIGN · PER · C · NASENN
5 MARCELLVM · CVR · PP · OPER · PVB

Cum de aetate huius Q. Petronii Melioris nihil certi constaret, conieci fuisse eum patrem Q. Petronii Melioris sodalis Augustalis anno 230; sed potest fuisse etiam eius avus. — De C. Nasennio Marcello vide ad n. 4448.

ad n. 175. V. 5 non fuit *consul[is]*, sed potius *[iuris]consul[ti]*.

ad n. 185. Vv. 2—4 delineavit Huebner n. 537.

ad n. 186. V. 2 pro IVLIVS · C scribe C · IVLIVS.

ad n. 245. Partem delineavit Huebner n. 959.

61